

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย มีพื้นที่ 1,567.737 ตารางกิโลเมตร มีประชากรกว่า 5.6 ล้านคน (กรมการปกครอง:2540) เป็นศูนย์กลางของการค้า การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ฯลฯ การที่กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของเกือบทุก ๆ ด้านของประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาซึ่งมหานครใหญ่ ๆ ทั่วโลกต้องประสบ เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาประชากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการจราจร รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ

ในแต่ละปีมีคดีอาชญากรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานทุกฝ่าย เนื่องจากสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมอยู่ในเกณฑ์ที่สูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดปัญหาคนว่างงานมากขึ้น อาชญากรรมแต่ละประเภทก็ทวีจำนวนมากขึ้นและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับรองลงไปคือ กองบัญชาการ กองบังคับการ กอบก้ากับการ สถานีตำรวจหรือแผนก ซึ่งส่วนราชการเหล่านี้ได้กระจายกันอยู่ทั่วราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยและนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาไว้ว่านโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีการ พัฒนาวิธีการและเครื่องมือในการบริหารระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาคเอกชนในการแข่งขันกับต่างประเทศ

ในปัจจุบันมีสถานีตำรวจกระจายอยู่ทั่วราชอาณาจักรทั้งสิ้น 1505 แห่ง แบ่งเป็นสถานีตำรวจภูธร 1436 แห่ง สถานีตำรวจนครบาล 69 แห่ง ซึ่งโดยปกติจะมีการแบ่งหน้าที่ตามสายงานออกเป็น 5 งาน ได้แก่ งานธุรการ งานจราจร งานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม

เฉพาะงานสอบสวนนั้นเป็นงานที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของสถานีตำรวจ โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาทุกชนิดที่เกิดขึ้นในเขตปกครองท้องที่ ด้วยการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (เบญจพร สมศรี, 2536)

ในการปราบปรามอาชญากรรม ก็ได้ประสบปัญหาในด้านการปราบปราม สืบสวนสอบสวนมาโดยตลอด ทั้งโดยสภาพของพื้นที่และปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการเกิดคดีอาชญากรรมแล้ว ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะทำการศึกษาถึงการวางแผน ป้องกันในการปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขต่อไป

การนำเอาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System = GIS) ซึ่งเป็นระบบที่ได้ผนวกเอาระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) เข้ากับความความสามารถในการทำแผนที่ด้วยคอมพิวเตอร์ ประกอบกับความสามารถในการระบุตำแหน่งพิกัดที่ตั้งบนแผนที่ได้ โดยนำข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่มาวิเคราะห์และผสมผสานความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ (สมิตรา พูลทอง, 2537) โดยสามารถแสดงผลในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายซึ่งเหมาะที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานวางแผนป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมต่อไป

สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว มีท้องที่ในเขตการปกครองครอบคลุมหลายเขตด้วยกัน คือ เขตวังทองหลาง เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ ซึ่งถือเป็นย่านชุมชนที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงเป็นย่านธุรกิจที่สำคัญส่วนหนึ่งด้วย มีเส้นทางการคมนาคมที่สำคัญหลายสาย ทำให้สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าวประสบกับปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในด้านเวลา และกำลังตำรวจในการส่งไปยังสถานที่เกิดเหตุ ไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้ทันต่อเหตุการณ์

เนื่องด้วย ทางสถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว มีความรู้และความสนใจในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ที่มีความสามารถและประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ที่จะอำนวยถึงการวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรที่จะศึกษาถึงการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อการวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตการปกครองของท้องที่สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว เพื่อเป็นการลดระยะเวลาในการจัดการข้อมูล ค้นหาข้อมูล ตอบสนองต่อความต้องการ

สารสนเทศ (Information) ต่อสถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว ที่มีความถูกต้อง สามารถเรียกค้น และแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาและออกแบบการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อให้สามารถใช้ในการจัดการฐานข้อมูลการวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อศึกษาตำแหน่งพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมในเขตการปกครองท้องที่สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว

สมมติฐานการวิจัย

เทคนิคระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของการวิจัย คือ พื้นที่ในเขตการปกครองของท้องที่สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1) การเตรียมการเบื้องต้น

1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และระบบฐานข้อมูล การออกแบบฐานข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา คู่มือ รายงานการวิจัยและเอกสารต่าง ๆ

1.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม สถิติ ตลอดจนรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลในปัจจุบัน

1.3 ศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ และซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม หรือ ขัดต่อกฎหมาย อาญา ซึ่งการกระทำนั้นก่อให้เกิดความไม่สงบสุขขึ้นในสังคม และผู้กระทำนั้นจะต้องได้รับการลงโทษสำหรับการกระทำนั้น (ภัทรวิติ ยังน้อย,2538)

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในศูนย์ (เฉพาะกิจ) กองบัญชาการตำรวจนครบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนประจำสถานีตำรวจนครบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนของกองบังคับการตำรวจนครบาล เหนือ ได้ ธนบุรี กองบังคับการกองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

3) ลักษณะพื้นที่รับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของเคหะสถาน การคมนาคมติดต่อ สภาพการใช้พื้นที่ในรับผิดชอบ เช่น เป็นแหล่งการค้า ชุมชนอยู่อาศัย ฯลฯ

4) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information Systems) หมายถึง ระบบที่ประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และขั้นตอนวิธีทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการนำเข้า การจัดการ การวิเคราะห์ การปรับให้ทันกาล และการแสดงข้อมูลทางพื้นที่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาด้านการวางแผนและการบริหารงานที่ซับซ้อน (Antenucci et al,1991)

5) พื้นที่เสี่ยง หมายถึง พื้นที่ที่มีความถี่ในการเกิดอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดในระหว่างปีพ.ศ.2539-2541 โดยการเทียบอัตราร้อยละ แล้วกำหนดขึ้นเป็นพื้นที่เสี่ยงในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

- 1) เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์
- 2) เครื่องกราดตรวจ (Scanner)
- 3) เครื่องพิมพ์ (Printer)
- 4) ซอฟต์แวร์ MapInfo Professional 5.0

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) การจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทำให้มีการจัดการข้อมูลที่เป็นระบบและสามารถควบคุมความถูกต้องได้
- 2) การเรียกใช้ข้อมูล ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลและการแสดงผลที่ได้จากระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สามารถกระทำได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- 3) ทำให้ทราบตำแหน่งพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมในเขตการปกครองท้องที่ สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว
- 4) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอื่น เช่น ด้านงานธุรการ งานสอบสวน งานจราจร สำหรับสถานีตำรวจต่อไป
- 5) ข้อเสนอแนะในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานีตำรวจนครบาลท้องที่อื่น ๆ ได้